

**COLLATIO-||NVM SACRARVM|| LIBRI VIII.|| Tilmanni
Bredenbachij S. Th. D.||**

Bredenbach, Tilmann

Coloniae Agrippinae, 1592

VD16 B 7378

37. Dæmoniacos et lunaticos apud Gheelam Brab[an]tiæ & Amstelredami
anno 1566 agentes eo tempore, quo Geusij t[em]pla vastarunt, fuisse à
dæmoniis liberatos, nimirum spiritibus illis malignis, circa ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-65002](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-65002)

Ille factum, quod omnes adstantes latebat, minimè inficiatus, aliquem sibi socijsq; ignotum, sed viridi vestitu insignem illuc accessisse suppressa voce, vt à paucis exaudiretur, cum adiecisset, quippe vobis (exclamat demon) ipse illo cultu aderã. Hæc doctiss. Farius præses regius libro & loco nuper indicato.

Certè dum hæc recogito, inducor facilius vt credam, & illas historias à vero non esse alienas, quæ mihi à fide dignis pridem narratæ asserunt in VVaterlandia fuisse concionatorum Anabaptistico à quibusdã pijs visum adtere, qui cornutum gereret hirtumque caput, quale pictores nostri dæmonibus solet tribuere.

*D. Wilhelmus Lindanus lib. 1. de fugiendis idolis et
14. Dæmoniâcos & Lunaticos apud Gheelan Brabantie & Amstelredani anno 1566. agens eo tempore, quo Gælij templa vastarunt, fuisse à dæmonijs liberatos, nimirum spiritibus illis malignis, circa turbas per Gælios iam excitatos, occupatis & conspirantibus.*

CAP. XXXVII.

Quando Theomachi Calvinistæ, per Belgium Gæliæ dicti, anno 66. furore plusquam sathanico has per prouincias Templa spoliabant, & SS. Imagines confringebant, Dei altaria euertebant, sacra omnia ignibus concremabant, dæmoniâcos aut lunaticos passim fuisse ad quoddam tempus liberatos, 11

ac solito habuisse melius simul & moderatius constat.

Quibus Belgium notum est, non ignorant, apud Gheelam Brabantiae ad Sacrosanctas D. Dymnae reliquias, daemónicas singulari Dei Optimi beneficio in hunc usque diem liberari, malisque spiritibus obsessis & tortoribus mancipari. Unde illic semper magnus satis pressus est obsessorum numerus: qui diuinam in horas expectantes clementiam, per aliquot aut menses, aut annos ibi decumbunt. His conservandis custodes sunt designati, qui ipsorum sedulam curam die ac nocte gerunt, insanientes comprimunt, efferocientes in ordinem redigunt: ringentes, frementes, mordetes, conputantes, verberantes compescunt. Harum omnium molestiarum Oceano sese illi, qui Gheelam Brabantiae, & qui alibi obsessorum curam gerunt, illa Caesarij anni puta 66, aetate libertos fuisse gloriantur.

Qui hisce fidem non habet, loca adeat, rem vero non esse alienam deprehendet, dignissimo ex actis publicis fuit mihi Amsterodamo illustri Hollandiae emporio transmissum, quod ita habet.

Anno 1566. pullulantibus Iconoclastarum viris, quae iam Antuerpiae & alibi coeperant suos fructus in SS. Imagines per compita constringendas edere, demones residerunt Amsterodami LX. amplius Orphanos 10. 12. 15. 17.

L 1 5 anno.

304 COLLATION. SACRAR.
annorum pueros & puellas: & eos furibundo
per ciuitatem multis diebus egerunt, acculan-
tes optimas quasdam LV. aut V. & primas ci-
uitatis matronas eximie sanctimonie, crimi-
ne maleficij quasi sagas. Plurimi ciues horum
clamori furibundo crediderunt. Hi per plures
vagabundi gregatim discursantes nullis clau-
suris contineri potuerunt, nulla vi cohiberi,
nisi veniente pratore C. L. V. Petro Petri Gene-
sio, & dante vni eorum minimum suum digi-
tum in manum, & iubente sequi, pacifice le-
quebantur omnes, sese mutuo brachijs com-
plexantes & manibus trahentes, & ducebantur
quod ille volebat. Vbi cum fuissent quidam
vnum aut alterum diem, postea iterum furo-
re correpti erupuerunt vi, donec prator iterum
veniret. Idque durauit paulo ante Pascha vsque
ad medium aestatis. Hæc fuerunt præiudicia
Gæcisimi: quo inualefcente tum demum pue-
ri sani sunt facti, dæmonibus videlicet egres-
sis, & alibi in Gæcis exagitandis satis superque
occupatis, quando tam insano furore anno
66. per Augustum Caluinistæ passim templa
Belgica diripuerunt, & SS. Imagines confre-
gerunt, conculcarunt, exusserunt. Vnum mi-
rabile addam, cum multi ex plebeis instarent
apud prætorem, vt apprehenderetur & darent
pœnas personæ ob maleficium accusatæ, Præ-
tor autem negaret diabolo credendum, vna
fuit omnium Catharina Ioannis honesta &
for.

formosa circiter 17. annorum adducta, quæ
iam per dies duos aut tres, vt putabatur, sana
visa fuerat. Illam Prætor, cogente populo ro-
gavit, quid nunc sana diceret de sagis accusa-
tis: Respondit, Sagas esse, additis argumentis
vnde sciri possit illas verè esse sagas, loca & li-
mina indicans vbi pharmace. Tum Prætor, per
Deum, inquit, & per regem, cuius sum mini-
ster indignus, iubeo, vt, an tu dæmon ades, &
per eam loqueris, id ostendas, è vestigio illa in
terram prolapsa, & coram tota ciuium coro-
na inuerecundissimè prouoluta exclamat: Ita,
inquit, adsum, & in maximo pedis digito in-
sideo, cachinnans, & subsannando illudens,
quod hætenus omnes adstantes mēdaciis de-
cepisset, ac innoxias matronas calumniis ve-
rasset. Hætenus, qui rebus illis non modò te-
stis interfuit oculatus, sed gestorū etiã pars
magna fuit ipse C. L. V. D. Prætor Petrus Gae-
lius, cuius ex ore fuere nobis hæc concinnata.
Namurci Anno 78. die 4. Februarij.

*D. V. Vilbel. Lindanus lib. 1. de fugiendis idolis, ca. 15.
Quomodo Calvinista in Anglia & Gæsijs in Belgio,
in confectione imaginum omnibus eiectis, solis dia-
boli & latronum imaginibus pepercerint. Ne vide-
licet par in parem imperium exercere, & satanas
satanam eiicere videretur.*

CAP. XXXVIII.

Narrant oculati testes, quando ciues Ley-
denfes anno 72. monasterium D. Fran-
cisci